

Til Hvidovre Kommune, HOFOR og Københavns Kommune (OKA)

VVM-tilladelse til etablering og drift af kapacitets- og naturgenopretningsprojekt Harrestrup Å i Vigerslevparken

20. december 2023

Sagsnummer
2021-0306522

Dokumentnummer
2021-0306522-1

Københavns Kommunes Område for Klimatilpasning og Anlæg (OKA), Hvidovre Kommune og HOFOR har den 5. oktober 2020 ansøgt Hvidovre kommune og Københavns Kommune om etablering og drift af kapacitets- og naturgenopretningsprojekt Harrestrup Å i Vigerslevparken.

Ansøgningen er indsendt i henhold til bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) nr. 973 af 25. juni 2020. Projektet er omfattet af bilag 2, pkt. 10: g) Dæmninger og andre anlæg til opstuvning eller varig oplagring af vand og 10 f) regulering af vandløb.

Projektet er et kapacitets- og naturgenopretningsprojekt, hvor formålet er at forbedre naturen og de rekreative områder i, og tæt på, vandløbet, samt at håndtere vand fra skybrud ved at udvide vandløbet i bredden og skabe mulighed for kontrolleret oversvømmelse i parken, når vandløbet ikke længere kan håndtere de store mængder vand fra fremtidige kraftigere skybrudshændelser.

Miljøkonsekvensrapport og udkast til VVM-tilladelse har været i offentlig høring i 12 uger fra den 21. juni 2023 til den 13. september 2023. Den brede offentlighed har gennem offentlig fremlæggelse af hhv. afgræsningsnotat og Miljøkonsekvensrapport og VVM-tilladelse haft mulighed for at gøre sig bekendt med sagen og for at udtale sig.

Tilladelse

Københavns Kommune og Hvidovre Kommune udsteder hermed tilladelse til anlæg og drift af kapacitets- og naturgenopretningsprojekt Harrestrup Å i Vigerslevparken i henhold til § 25 stk. 1 i bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) nr. 973 af 25. juni 2020.

Anlæg og drift skal ske indenfor de fysiske og miljømæssige rammer, som angives i miljøkonsekvensrapporten for Harrestrup Å i Vigerslevparken med de afværgetiltag, der er indbygget i projektet.

Bygge-, Parkerings- og
Miljømyndighed
Vand og VVM
Njalsgade 13
Postboks 380
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Vilkår for tilladelsen

Natur

1. Der skal laves nye hulheder i 10 eksisterende blivende ældre træer i Vigerslevparken, som erstatning for de 5 flagermustræer som fældes (hulheder etableres i forholdet 1 til 2). Hulhederne skal laves i minimum 5 meters højde og minimum et år inden fældning af flagermustræer, så hulhederne er modnede og egnede som yngle- og rastesteder for flagermus.

For yderligere at fremme levesteder for flagermus i eksisterende og blivende træer skal der desuden ske uddybning af mindst 10 grenhuller i min 5 forskellige træer, som efterfølgende inokuleres med svampe, der på sigt vil skabe hulheder.

2. Flagermustræer må kun fældes inden for perioden 1. september til 30. oktober. Før fældning skal det undersøges af flagermuskyndig ekspert om træet rummer rastende flagermus. Hvis der findes rastende Flagermus, da skal de udsluses eller træet skal fældes om natten, hvor dyrene er aktive. Fældning af træer med koloni af flagermus skal udføres i henhold til miljøministeriets forvaltningsplan for flagermus.
3. Eksisterende flagermuskasser i træer udpeget til fældning fjernes og flyttes til nye egnede træer. Nedtagningen foretages i perioden 1. september til 30. oktober. Før nedtagning skal det undersøges af flagermuskyndig ekspert om træet rummer rastende flagermus. Hvis der findes rastende Flagermus, da skal de udsluses eller træet skal fældes om natten, hvor dyrene er aktive.
4. Arbejdspladslys må ikke pege ud fra arbejdspladsen og ramme omkringstående store træer direkte. Under anlægsarbejdet må der kun benyttes lys af varme lysfarver (gult lys) for at undgå negativ påvirkning på flagermus og insekter. Arbejdspladslys skal i videst muligt omfang slukkes når der ikke arbejdes.
5. Under anlægsarbejdet må der ikke være oplagringspladser eller skurvogne inden for flagermustræernes og de veteraniserede træers drypzone. I yngletiden (20. juni til 8. august) skal anlægsarbejder med særligt støjende aktiviteter indenfor flagermustræernes og de veteraniserede træers drypzone helt undgås.

6. Der skal genplantes træer i Vigerslevparken i forholdet 1:2 set i forhold til det antal træer der fældes. Plantning af nye træer, der sikrer træer som levested på lang sigt samt indførsel af et mere varieret træartsvalg med fokus på arter der tiltrækker insekter, fugle og andet dyreliv. Træer der plantes, skal være naturligt hjemmehørende danske arter. Der skal plantes minimum 100 tidligt blomstrende træer f.eks. arter af pil og arter af prunus, minimum 125 større løvtræer som f.eks. stilk-eg, bøg eller spids-løn.
7. Der skal i forbindelse med projektet skabes en øget variation i terræn og mikroklima, variation i jordbundsforhold samt laves udsåning af arter fra lokale naturtyper med hjemhørende danske plantearter i Vigerslevparken. Arealerne skal dernæst indgå i en plejeplan for ekstensiv naturpleje langs vandløbet, engarealet og på udvalgte områder, der i dag plejes som brugsplæne. Dette for at skabe øget variation i levesteder og arter gennem det nye landskabsdesign for at styrke biodiversiteten generelt.
8. Der skal placeres mindst 50 fældede stammer i parken fordelt på mellem 10-20 lokaliteter, hvor de får lov at blive nedbrudt naturligt og blive levested for svampe og insekter.

Overfladevand og sediment

9. At der før opstart af selve anlægsarbejdet etableres midlertidige sedimentbassiner langs vandløbet (således at regnvand, der eroderer frisk afrømmede overflader, ikke løber direkte ud i vandløbet) samt etableres sandfang i selve vandløbet nedstrøms de til enhver tid forekommende arbejdsområder i overensstemmelse med miljøkonsekvensrapportens kapitel 10, således at der ikke sker en øget transport af sand, miljøfarlige forurenende stoffer samt næringsstoffer til Kalveboderne i forbindelse med dels fjernelsen af det aflejrede sediment på den nuværende vandløbsbund bestående af fliser og betonelementer og dels selve projektarbejdet (fjernelse af fliser og betonelementer, etc.)

Begrundelse for afgørelse

Afgørelsen træffes på grundlag af bygherrens ansøgning, miljøkonsekvensrapporten og resultatet af de høringer, der er foretaget.

Miljøkonsekvensrapporten for kapacitets- og naturgenopretningsprojekt Harrestrup Å i Vigerslevparken har undersøgt de miljømæssige påvirkninger fra projektet herunder støj og vibrationer, natur – herunder bilag IV arter- og Natura 2000 - overfladevand og vandkvalitet, grundvand, jord og forurening, kulturarv, trafikale påvirkninger, materielle

goder, luft, samt mennesker og sundhed. Desuden projektets landskabelige og visuelle påvirkning. Hver miljøparameter er vurderet i hhv. anlægsfasen og driftsfasen ift. grad af miljøpåvirkning gående fra ingen/ubetydelig over, mindre og moderat til væsentlig.

Ansøger har indbygget en række afværgetiltag i projektet for på den måde at begrænse de afledte påvirkninger på miljø og omgivelser ved anlæg og drift.

Trafik

I anlægsfasen vil der være op til 30 lastbilture pr. dag pr rute ind i området og et tilsvarende antal ture ud af området. Projektets trafikale påvirkning i anlægsfasen vurderes at være ubetydelig, da der alene er tale om en lille stigning i forhold til den nuværende trafik på tilkørselsvejene. Projektet giver ingen påvirkning af biltrafikken i driftsfasen.

Der vurderes ikke behov for vilkår.

Landskab og visuelle forhold

Landskabet og de visuelle forhold vil, både i drifts- og anlægsfasen, blive påvirket i og med at et forholdsvis lige vandløb skal "genslynges", og at træer fjernes, nye plantes mv.

Den samlede landskabelige og visuelle påvirkning på projektområdet og næromgivelserne vurderes, at være "lille" i anlægsfasen og "positiv" i driftsfasen. Der vurderes ikke behov for vilkår.

Rekreative forhold

Projektområdet vil blive indhegnet og afspærret for offentligheden i anlægsperioden. Anlægsarbejdet udføres i 4 etaper, så ved anlægsarbejder i etape 1 kan parkområderne i etape 2, 3 og 4 benyttes. Mens anlægsarbejdet pågår vil de eksisterende rekreative udfoldelsesmuligheder i den pågældende anlægsetape midlertidig forsvinde som følge af terrænbearbejdning og anlægsarbejder. Dette vurderes at være en moderat påvirkning i anlægsfasen. Der vurderes ikke behov for vilkår.

Natur

Selve Harrestrup Å er på nuværende tidspunkt artsfattig, men området langs åen har flere store træer, hvor en stor del af parkens dyreliv er tilknyttet. Bl.a. minimum 2 arter af flagermus, en række andre mindre pattedyr og en del fuglearter.

Indenfor projektområdet findes der naturtyper som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Det gælder selve vandløbet og et engområde indenfor parken.

Der er flagermus indenfor projektområdet, som er listet på habitatdirektivets bilag IV. Det er en del af projektet, at der vil blive lavet afværgeforanstaltninger i form af yngle- og rasteplasser, bl.a. ved veteranisering af andre store blivende træer i parken. Der laves nye hulheder i 10 eksisterende blivende ældre træer i Vigerslevparken, som erstatning for de 5 flagermustræer som fældes (hulheder etableres i forholdet 1 til 2). Hulhederne laves et halvt år inden fældning af flagermustræer, så hulhederne er modnede og egnede i forhold til flagermusophold.

Flagermustræer må kun fældes inden for perioden 1. september til 30. oktober. Før fældning skal det undersøges af flagermuskyndig ekspert om træet rummer rastende flagermus. Hvis der findes rastende Flagermus, da skal de udsluses før fældning i henhold til miljøministeriets forvaltningsplan for flagermus.

Det er desuden en del af projektet, at der vil blive taget hensyn til flagermusene under anlægsfasen eksempelvis brug af mere skånsomt gult lys.

Det er en del af projektet at der genplantes træer i Vigerslevparken svarende minimum til det antal træer der fældes. Der fastsættes vilkår om at nye træer skal plantes i forholdet 1:2 og være naturligt hjemmehørende arter for at fremme biodiversiteten.

Påvirkningen af naturen vurderes, med de i projektet indarbejdede afværgeforanstaltninger at være moderate. Der fastsættes vilkår ift. naturpåvirkninger i forhold til bilag IV-arterne flagermus og biodiversiteten generelt.

Det vurderes, at de nye levesteder kan være funktionelle allerede efter et halvt til et helt år, og at Vigerslevparken således på både kort og længere sigt vil rumme et stabilt eller stigende antal yngle- og rastesteder for flagermus af minimum samme kvalitet som i dag. Det er desuden afgørende at projektet er tilpasset, så der kun fældes 5 ud af parkens 57 flagermustræer og projektet også sikre etablering af erstatningshulheder i blivende større træer i forholdet 1:2 udført minimum et år inden de 5 flagermustræer fældes. Samlet set betyder dette, at flagermusarternes økologiske funktionalitet opretholdes og ikke forringes.

Natura 2000

Projektet vil ikke påvirke arter eller habitater på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 143 "Vestamager og havet syd for", der omfatter habitatområde H127 og fuglebeskyttelsesområde F111, og områdets integritet bevares. Ligeledes vil projektet ikke hindre, at de opstillede bevaringsmålsætninger for naturtyper og arter på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag vil kunne opfyldes.

Støj og vibrationer

Anlægsarbejdet vil i perioder give anledning til støj og vibrationer, men generelt vil grænseværdien i bygge og anlægsforskriften for støj kunne overholdes ved de fleste naboer, og kun de allernærmeste naboer kan blive udsat for støj over grænseværdien i korte perioder. Påvirkningen af støj fra entreprenørmaskiner vurderes samlet at være lille til moderat og udbredelsen lokal. Det er en del af projektet at anlægsarbejder sker indenfor de i bygge og anlægsforskriftens angivne tidsrum. Støj fra trafik på veje vurderes at udgøre en ubetydelig påvirkning.

Anlægsarbejder kan ved kort afstand til bygninger give vibrationer og i værste fald skader på bygninger. På grund af afstanden mellem anlægsarbejder og bygninger vurderes risikoen for bygningsskader at være lille. Den største risiko for gener vil forekomme ved komprimering af grus og jord. Da anlægsarbejdet hele tiden flyttes, forventes det imidlertid at de enkelte boliger højst vil være udsat for vibrationer i kortere perioder på op til en måned.

Driften af det nye vandløb og tiltagene i parken vil ikke give anledning til mere støj end i dag.

Der vurderes ikke at være behov for vilkår ift. støj- og vibrationsgener.

Kulturhistoriske interesser

Vigerslevparken er fredet, men herudover er der ikke registreret kulturhistoriske interesser inden for projektområdet. Øst for delområde 3 ved Vigerslev Allé findes et udpeget område med kulturhistorisk bevaringsværdi, som ikke påvirkes af projektet.

Igangværende anlægsarbejder skal jf. museumsloven standses, hvis der findes kulturarv indenfor projektområdet i forbindelse med gravearbejder. Bygherre er iht. Museumsloven forpligtet til at kontakte Københavns Museum.

Overfladevand og sediment

Mængde og kvalitet af vandet, der ledes til projektområdet ved indløbet til strækningen eller ved tilledninger undervejs, ændres ikke ved projektet.

Under anlægsfasen vil der udover selve fjernelse af det nuværende bundmateriale, formentlig ske sedimentspild og erosion, der uvægerligt vil være, når der arbejdes i parken, og når nye å-stykker sættes under vand igen, og både løst sediment og erosionstab fra de nye blottede flader vil blive transporteret videre ned ad vandløbet, hvor grovere

materiale vil blive fanget i midlertidige sandfang, og finkornet materiale transporteret videre ud i Kalveboderne.

Udledning af jord/sediment til åen fra anlægsfasen vil uden tiltag være ca. 20 ton fordelt over 3 år anlægsarbejderne står på.

Eksisterende forhold er at Kalveboderne modtager 190 ton suspenderet stof fra vandløbet årligt.

For at begrænse udledning til Kalveboderne mest muligt er det en del af projektet at fjerne eksisterende sedimentaflejringer i åen i alt ca. 1700 ton, som graves væk og køres til godkendt modtager. Det afgravede sediment vil betyde, at mængden af sediment der ellers vil tilgå Kalveboderne i anlæg og driftsfasen, reduceres med 400 tons sediment i anlægsperioden.

Med projekttiltaget vurderes miljøpåvirkningen fra sediment til Kalveboderne i anlægsfasen at være ubetydelig. Da projekttiltaget er afgørende for at der ikke sker et øget næringsstof og sedimentudledning til Kalveboderne vil det indgå som et vilkår i denne tilladelse.

I driftsfasen vil der ske en naturlig spredning eller drift af organismer opstrøms fra, og i løbet af en enkelt sæson vil de væsentligste organismegrupper være genetableret. Det vil tage lidt længere tid før vandplanterne har etableret sig, men det må forventes, at der er rigeligt med frøproducerende planter længere opstrøms.

Fordi transporten af forurenende partikler og sediment til Kalveboderne vil blive reduceret i anlægsfasen, vurderes det at anlæg af projektet ikke vil hindre målsætningen af god økologisk tilstand og god kemisk tilstand i Kalveboderne og det samlede vandområde nr. 6 Nordlige Øresund.

I driftsfasen vil Harrestrup Å udlede vand til Kalveboderne, som det er tilfældet i dag. Da projektet omfatter fjernelse af ca. 1.700 ton forurenede sediment over fliserne, og da det restaurerede vandløbsprofil vil bidrage til bedre vandkvalitet i Harrestrup Å, vurderes projektet at være i overensstemmelse med målsætningen om at forbedre vandkvaliteten og således forbedre forholdene for rodfæstede planter, bentiske invertebrater, fytoplankton og nationalt specifikke stoffer i Kalveboderne under drift af projektet.

Samlet set vurderes det at gennemførelse af projektet vil bidrage positivt til at opfylde målet om god økologisk tilstand og god kemisk tilstand i vandområde nr. 6 Nordlige Øresund.

Forurenet jord

I anlægsfasen forventes det, at der skal udgraves og bortkøres i størrelsesordenen 39.100 m³ jord. Det forventes, at der skal tilkøres i størrelsesordenen 30.400 m³ jord. Der laves en jordhåndteringsplan for området, så jordhåndteringen sker hensigtsmæssigt og forsvarligt. Københavns Kommune skal godkende jordhåndteringsplanen.

Håndtering af al forurenet jord skal ske forskriftmæssigt efter gældende lovgivning. Miljøpåvirkningerne i forbindelse med jordforureninger vurderes at begrænse sig til en risiko for spredning af jord via støv fra gravning og transport af forurenet jord.

Påvirkningen af miljøet på grund af håndtering af forurenet jord samt risikoen for yderligere forurening vurderes på den baggrund at være lille og vil ikke give anledning til vilkår.

Samlet vurdering

Det er VVM-myndighedens vurdering, at anlæg og drift af Harrestrup Å projektet vurderes at kunne ske uden væsentlig påvirkning på miljø og omgivelser med de i projektet indbyggede afværgeforanstaltninger og de i tilladelsen angivne vilkår.

Gyldighed

Denne VVM-tilladelse overflødiggør ikke tilladelser og godkendelser efter anden lovgivning. VVM-tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt og bekendtgjort.

Offentlig bekendtgørelse

VVM-tilladelsen vil blive offentliggjort på Hvidovre Kommune og Københavns kommunens annonceringsportal: www.kk.dk/annonceringsportalen.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet jf. miljøvurderingslovens § 49, stk. 1. Klagen skal indgives inden 4 uger fra tidspunktet for offentliggørelse af afgørelsen jf. § 51.

Klageberettiget er miljø- og fødevareministeren, enhver med retlig interesse i sagens udfald og landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelse af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser indenfor arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Klage skal indgives via klageportalen, som er at finde på <https://naevneshus.dk/>. Vejledning omkring håndtering/teknik i forhold til den digitale selvbetjening kan fås ved at rette henvendelse til Miljø- og

Fødevareklagenævnet supportfunktion. Se mere herom på <https://naevnes-hus.dk/>.

Bemærk at Miljø- og Fødevareklagenævnet som udgangspunkt skal afvise en klage, der kommer uden om klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Ved ønske om at blive fritaget for at bruge klageportalen, fremsendes en begrundet anmodning herom til den myndighed der har truffet afgørelsen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som herefter træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Det koster et gebyr at få behandlet en klage i Miljø- og Fødevareklagenævnet. Information om klagegebyr kan findes på <https://naevnes-hus.dk/> under klagevejledning.

Søgsmålsfristen for domstolsprøvelse af afgørelsen er 6 måneder fra offentliggørelse af afgørelsen.

Venlig hilsen

Rikke Højmark Vienberg
Miljømedarbejder, Hvidovre Kommune

Thomas Iversen
Miljømedarbejder, Københavns Kommune